

РЕШЕНИЕ

№ 306

гр. София, 14.01.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав, в публично заседание на 02.12.2019 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **7188** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.
Образувано е по предявени от Т. М. М., с ЕГН [ЕГН], с адрес [населено място], [жк], [жилищен адрес]0. чрез адв. Д. от САК, обективно съединени искиове с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, срещу против Столична дирекция на вътрешните работи, за присъждане на обезщетение за имуществени вреди от отменено Наказателно постановление /НП/ №015-4332-019318/19.10.2015г., издадено от зам.началник на Отдел "Пътна полиция" към СДВР, в размер на 500 лв., лв., представляващи разноси за процесуално представителство на ищцата по н а х дело № 21567/ 2015г. на Софийски районен съд., заедно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на иска – 25.06.2019г., до окончателното изплащане на сумата.

Ищцата твърди, че за правна защита, съдействие и процесуално представителство във връзка с оспорването на НП №015-4332-019318/19.10.2015г. пред районния съд, е заплатила адвокатско възнаграждение в общ размер 500лв., като пред районния съд е представлявана от адвокат А. Д. от САК, съгласно пълномощно и договор за правна защита и съдействие от 27.11.2015г., приложение към исковата молба,

Поддържа, че са налице предпоставките на чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ за възстановяване на претърпените имуществени вреди, равняващи се на направените разноси за договорено и платено адвокатско възнаграждение за двете инстанции.

В съдебно заседание доводите се поддържат от представител по пълномощие на ищцата - адв. Х., който в ход по същество претендира изцяло основателност на исковете, както и присъждане на разноски по настоящето дело.

Ответникът, СДВР, чрез юрк. П., в писмен отговор и в ход по същество оспорва исковете изцяло и иска да бъдат отхвърлени от съда. С писмения отговор оспорва предявения иск за вреди по основание и размер. Същевременно признава за безспорни фактите по иска – издаването на посоченото НП и отмяната му по съдебен ред. Ответникът претендира, че не са налице кулмулативните предпоставки по чл. 1 ЗОДОВ, нямало задължение за ищцата да избере да бъде представлявана по делото за оспорване на НП, размерът и хонорарът на адвоката били предмет на облигационно правоотношение и не можело да се вмени на ответника да го заплати. Липсвали доказателства за реалното плащане на адвокатското възнаграждение, приложеният договор за правна защита бил частен диспозитивен документ, който не се ползвал с материална, обвързваща доказателствена сила, представянето на договора не било достатъчно за да обоснове доказаност на иска. Също ответникът твърди, че в съдебното производство по оспорване на НП вината на ищцата била доказана, въпреки това на формално основание - поради непрецизно цитирани норми, НП било отменено, въпреки формалната отмяна на НП - първата предпоставка по чл.1 ЗОДОВ, исквата претенция не следвало да бъде уважена, като се позовава на чл.5 ЗОДОВ - увреждането е причинено поради изключителната вина на пострадалия, в който случай обезщетение не се дължи, а когато увреденият само е допринесъл, обезщетението се намалява. В условията на евентуалност, се иска от съда да намали размера на обезщетението поради съпричиняване и съобразно принципа на справедливост.

ПРОКУРОРЪТ – К. от Софийска градска прокуратура, даде заключение за допустимост на исковете, но основателност на възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Делото не се отличавало с фактическа и правна сложност, с оглед обема на извършените от адвоката процесуални действия, счита за необоснован завишения размер. Счита, че съдът следва да уважи иска в рамките на 300 лева – минималния хонорар по Наредба № 1/2004г.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства, намира за установено следното:

Не е спорно между страните, че срещу ищцата Т. М. М., с ЕГН [ЕГН], е издадено наказателно постановление №015-4332-019318/19.10.2015г., от зам.началник на Отдел "Пътна полиция" към СДВР, което е отменено с Решение 01.11.2017г. по н.а.х.д..21567/2015г.на Софийски районен съд, влязло в сила на 22.11.2017г.,

Пред СРС ищцата е представена Александър Д. и чрез преупълномощаване – от адв. Х. и двамата от САК. За процесуалното представителство от адв. Д. е представен договор за правна защита и съдействие – бланка по образец,, представен и на л.б от делото на СРС, от дата 27.11.2015г. с предмет обжалване и процесуално представителство пред съдилищата в Р България по наказателно постановление №15-[ЕГН]/19.12.2015г., срещу възнаграждение в размер на 500 лв., посочени в договора като платени в брой. Видно от съдебните протоколи, адв. Д. е допуснат да извършва процесуални действия от името на ищцата по н.а.х.д. 21567/2015г. на СРС – протокол от 5.03.2016г., на

07.06.2016г. , на 02.02.2017г., 30.03.2017г., 30.05.2017г., от адвокатата са подадени – допълнение на жалбата от 15.03.2016г. с приложени доказателства, молба от 20.10.2016г. – изявление по фактите. Делото е отлагано поради неявяване на свидетели.

За представителството по настоящето дело ищцата е представила договор за правна защита и съдействие – л. 8 от делото, с предмет иска за вреди и възнаграждение 500 лв., посочено и като платено.

При горната фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

По силата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. На основание чл. 4 ЗОДОВ обезщетението обхваща всички имуществени и неимуществени вреди причинени на гражданите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Тъй като имуществената отговорност по ЗОДОВ е обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността. Искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите (чл. 205 АПК).

Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца /по аргумент от нормата на чл. 154, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК/ е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявените главни иски с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ в процесния случай (с оглед фактическите твърдения на ищеца) включва в кумулативна даденост: 1. наличие на административен акт; 2. незаконосъобразност на административния акт, установена с влязло в сила съдебно решение; 3. наличие на причинена вреда и нейния размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразния административен акт и настъпилия вредоносен резултат;

Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав обуславя неоснователността на предявения иск за обезщетение на имуществени вреди.

В разглеждания случай и четирите предпоставки са доказани.

В производствата по ЗАНН субсидиарно са приложими правилата на НПК, които към датата на приключване на производствата по оспорване на процесното НП, не предвиждат възможност за присъждане на направените в хода на производството разноски за правна помощ и съдействие. Тъй като в закона не е предвиден ред за присъждане на направените в тези производства разноски, извършените разходи за адвокатски хонорар, за осъществяване на правна помощ и съдействие в производство по оспорване на наказателно постановление, приключило с неговата отмяна, представляват имуществена вреда, по смисъла на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, която не е възстановена и за която ответникът дължи обезщетение на основание чл. 4 ЗОДОВ /в този смисъл и ТР № 1/15.03.2017 г. по ТД № 1/2016 г. на ОСС на ВАС/.

Ищцата проведе успешно главно доказване на реално причинената вреда, изразяваща се в заплатено адвокатско възнаграждение в съдебното производство по обжалване на отменения акт. От събраните писмени доказателства безпротиворечиво се установи

осъществяването на процесуално представителство на ищца от адвокат по дело от административнонаказателен характер, приключило с отмяна на наказателно постановление, за което представителство ищцата е направила разноски разноски пред въззивна и касационна инстанции. Представителството е осъществено както чрез процесуалните действия в съдебно заседание, така и чрез изготвянето на въззивната жалба срещу НП и на касационната жалба срещу неблагоприятното за ищцата решение на РС Пазарджик.

Следователно, по делата, приключили с отмяна на обжалваното НП, правната защита на ищцата е осъществена от адвокат с надлежна представителна власт. В горесцитираните договори за правна защита и съдействие е договорено възнаграждение за осъществяване на правната защита и съдействие в размер на 530 лв. пред въззивна инстанция и 700 лв. – пред касационна, като е доказано реално извършено плащане в това производство.

Предвид изложеното главните искове са доказани по основание.

Относно размера на исковите:

От мотивите на Тълкувателно решение № 1/ 15.03.2017 г. по тълкувателно дело № 2 / 2016 г. на ОСК на ВАС следва, че в рамките на исковото производство на преценка подлежи и заявеното възражение на ответника, че размерът на претендираното обезщетение не е съобразен с принципа на справедливостта, заложен в нормата на чл. 52 ЗЗД. Именно в исковото производство, съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата - да е „обоснован и справедлив“, т.е. да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото ѝ от държавния орган непозволено увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството.

При условие, че ЗАНН и НПК не предвиждат правната възможност за възстановяване на сторените в съдебните административнонаказателни производства разноски към момента на приключване на устните състезания по двете дела, съдът дължи произнасяне по заявеното в отговора на исковата молба възражение, че размерът на претендираното обезщетение не е справедлив.

.Адвокатската защита е нормален и присъщ разход за обезпечаване на успешния изход на спора и е израз на обичайната грижа на лицето за охраняването на неговите права и интереси, поради което и вредите се явяват пряка и непосредствена последица от издадения незаконосъобразен акт. По делото не се спори, че за осъщественото процесуално представителство по оспорване на процесното наказателно постановление ищцата е заплатила адвокатско възнаграждение в размер на 530 лв. за въззивната инстанция и 500 лв. пред касационната инстанция.

По възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение съдът съобрази следното:

1)От правна страна:

С Решение от 28.07.2016 г. по дело С-57/2015 Съдът на ЕС, е приел, че правната уредба следва да цели да гарантира разумния характер на подлежащите на възстановяване разноски, като се вземат предвид фактори като предмета на спора, неговата цена или труда, който трябва да се положи за защитата на съответното право.

Съдебните разноси, които следва да понесе загубилата делото страна, трябва да бъдат „пропорционални”. Въпросът дали тези разноси са пропорционални обаче не би могъл да се преценява отделно от разноските, които спечелилата делото страна действително е понесла за адвокатска помощ, стига те да са разумни. Макар изискването за пропорционалност да не означава, че загубилата делото страна трябва непременно да възстанови всички направени от другата страна разноси, то все пак изисква страната, спечелила делото, да има право на възстановяване поне на една значителна и подходяща част от разумните разноси, които действително е понесла. Съответстваща на правото на ЕС е уредба, която допуска съдът да може във всеки случай, в който прилагането на общия режим в областта на съдебните разноси би довело до резултат, който се счита за несправедлив, да се отклони по изключение от този режим.

Съдът на ЕС е извел задължение за националния съд да гарантира пълното действие на нормите на правото на ЕС, като при необходимост, по собствена инициатива, да оставя неприложена всяка разпоредба на националното законодателство, дори последваща, която им противоречи, без да е необходимо да изисква или да изчаква отмяната на такава разпоредба по законодателен или друг конституционен ред - Решение от 09.03.1978 г. по дело 106/1977 на Съда на ЕО.

В съответствие с чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата (ЗА), размерът на възнаграждението трябва да е справедлив и обоснован, като това изискване следва да се прилага и когато се определят минималните размери на адвокатските възнаграждения, защото техните размери следва да съответстват на два обективни критерия - обем и сложност на извършената дейност, както и величината на защитавания интерес. За да се приеме, че минималните размери на адвокатските възнаграждения са обосновани и справедливи, както изисква законовата норма, цената на адвокатския труд следва да представлява изражение и на двата критерия. В този смисъл е и практиката на Върховния административен съд във връзка с обжалване на различни текстове от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения - решение № 9273 от 27.07.2016 г. по адм. д. № 3002 от 2015 г., потвърдено с решение № 5485 от 2.05.2017 г. на петчленен състав на Върховния административен съд по адм. д. 1403/2017 г. Съображения в този смисъл са изложени и в решение на СЕС от 23.11.2017 г. по съединени дела С-427/16 и С-428/16. В т. 47 от решението СЕС посочва следното относно Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения: "В случая разглежданата в главните производства правна уредба не съдържа какъвто и да било точен критерий, който би могъл да гарантира, че определените от Висшия адвокатски съвет минимални размери на адвокатските възнаграждения са справедливи и обосновани при зачитане на общия интерес. В частност тази правна уредба не предвижда каквото и да било условие, отговарящо на изискванията, които Върховният административен съд (България) формулира в решението си от 27 юли 2016 г. и които се отнасят по-специално до достъпа на гражданите и юридическите лица до квалифицирана правна помощ и необходимостта от предотвратяване на всякакъв риск от влошаване на качеството на предоставяните услуги."

Наредбата е подзаконов нормативен акт, приет в съответствие с разпоредбата на чл. 36, ал. 2 ЗА, която изрично посочва, че размерът на адвокатското възнаграждение за оказваната от адвоката правна помощ се определя по свободно договаряне въз основа на писмен договор с клиента, като този размер следва да е справедлив и обоснован, но

не може да бъде по-нисък от предвидените в Наредбата минимални размери. Нещо повече - договарянето на адвокатско възнаграждение под установения размер в чл. 18, ал. 1, т. 4 от Наредбата е предпоставка за образуване на дисциплинарно производство срещу адвоката по смисъла на чл. 132, ал. 1, т. 5 ЗА.

2) Преценка по същество

Процесното НП е с материален интерес - наложена е "глоба" в размер на 100 лв. По договора за правна защита и съдействие възнаграждението на адвоката е определено над минималния размер, предвиден в нормата на чл. 18, ал. 2 вр. чл. 7, ал. 2, т.1 и § 2а от ДР на Наредба №1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съобразно които минималният размер на възнаграждението е 300лв. за всяка инстанция

Действително, съгласно чл. 78, ал. 5 ГПК, съдът може по искане на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските, ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, но съобразно нормата на чл. 36, ал. 2 ЗА този размер не бива да е по-малък от предвидения в тарифата минимален размер.

Съдът съобрази, че съгласно чл.36, ал.2 от Закона за адвокатурата, размерът на възнаграждението се определя в договор между адвоката или адвоката от Европейския съюз и клиента. Този размер трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в наредба на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа. Видно от чл.132, т.5 от същия закон, дисциплинарно нарушение от страна на адвоката съставлява уговарянето на възнаграждение от клиенти, по-ниско от предвиденото в наредбата на Висшия адвокатски съвет за съответния вид работа освен в случаите, когато в този закон и в наредбата е предвидена такава възможност. Възможност за последното е предвидена по чл.38, ал.1 от Закона за адвокатурата - за оказване на безплатно адвокатска помощ, но изрично е определен кръг на лицата – такива с право на издръжка, материално затруднени лица, и роднини и близки. Видно от ал.2 на същата разпоредба, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноси, съдът присъжда на адвоката и определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 и осъжда другата страна да го заплати. Също видно от § 2б на Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения, при договаряне с клиенти юридически лица - болници, социални домове за деца, за възрастни хора или за хора с увреждания, с преобладаващо обществено финансиране, които в кръга на своята дейност обслужват неограничен обществен интерес, адвокатът, съответно адвокатският съвет при условията на чл. 36, ал. 3 от Закона за адвокатурата, може да договаря възнаграждения под определения в настоящата наредба минимум за конкретен вид работа, но не по-малко от 1/4 от него. Очевидно казуса по делото не предполага безплатна правна помощ или договаряне на възнаграждение под минимума по наредбата.

Съгласно чл.36, ал.4 от Закона за адвокатурата, възнаграждението може да се уговори в *абсолютна сума и/или процент върху определен интерес* с оглед изхода на делото, с изключение на възнаграждението за защита по наказателни дела и по граждански дела с нематериален интерес.

В казуса по делото е договорено възнаграждение в размер на 500 лв. за въззивната инстанция, т.е. надвишаващо както наложената парична санкция на ищцата, така и минималното възнаграждение на адвоката по Наредбата. В Решение №14820/10.12.2014г. по адм.д.10395/2014г. на Върховен административен съд, обн. ДВ. Бр. 10/2016г. са изложени и мотиви по повод възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, като съставът е приел, че: „Предвид свободата на договаряне, клиентът е в правото си да реши до какъв размер адвокатско възнаграждение да се договори, като същият е наясно, че предвид разпоредбите на чл. 78, ал. 5 и чл. 161, ал. 2 ДОПК, в случай на възражение за прекомерност той рискува при спечелване на делото да му бъдат присъдени разноски до установения с наредбата минимален размер. От друга страна, с посочените разпоредби законодателят е определил границите, до които следва да се присъждат адвокатските възнаграждения като част от разноските на страната. Както се посочва в тази връзка в ТР № 6/2012 г., "тези граници са израз на основното начало в гражданския процес за социална справедливост и достъп до правосъдие“. Казусът по делото е идентичен с този по цитираната съдебна практика, предвид възможността настоящия съд да разгледа възражението за прекомерност на възнаграждението на адвоката, претендирано като имуществена вреда, изрично приета с тълкувателното решение № 2/2017г. на ВАС.

Както се посочи, с процесното НП е наложено административно наказание „глоба в размер на 100лв., на основание норми по Закона за движението по пътищата. За да прецени дали претендираният размер на платените от ищцата адвокатски възнаграждения е справедлив и обоснован, съдът на първо място взе предвид размера на наложената санкция. Касае се за материален интерес, и за възнаграждението на адвоката е приложим чл.18, ал.2 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения - за процесуално представителство, защита и съдействие по дела срещу наказателни постановления, в които административното наказание е под формата на глоба, имуществена санкция и/или е наложено имуществено обезщетение, възнаграждението се определя по правилата на чл. 7, ал. 2 върху стойността на санкцията, съответно обезщетението, но не по-малко от 300 лв. Следователно, върху стойността на глобата по процесното НП, минималното възнаграждение на адвоката по наредбата е в размер на 300 лв. на основание чл.7, ал.2,т.1 от наредбата .

Що се касае до фактическата и правна сложност на делото, то съдът съобрази, че с процесното НП ищцата е наказана затова, че е управлявала трамвай с конкретно индивидуализиран, поради неспазване на предимство номер, не пропуска и реализира ПТП с движещ се автобус ,като не е съобщила поведението си с пътните знаци и маркировка, за което виновно е нарушила чл.6, ал.1 от ЗДвП, като очевидно наложеното наказание е от значение за упражняваната от ищцата трудова дейност и от съществено значение за нея.

Що се касае до обема на фактически осъщественото процесуално представителство пред СРС , съдът съобрази, че пред въззивната инстанция е изготвена жалба- конкретно допълнението ѝ, и осъществено процесуално

представителство в 5 съдебни заседания, отлагани не по вина на ищцата, като адвокат Д. е осъществил в пълнота защита на интересите на ищцата, като е участвал активно в хода на съдебното следствие по делото пред СРС.. С оглед на горното, съобразно критериите, посочени в мотивите на ТР № 1/15.03.2017 г. на ВАС, настоящият състав на АССГ приема, че „справедливият и обоснован“ хонорар за защита срещу процесното НП, определен въз основа на наложената глоба на ищцата в незначителен размер, но предвид обема на действително осъщественото процесуално представителство и интереса от защитата, е действително заплатеният и претендиран като вреди по делото, съответно 500лв., надвишаващ минималния размер по наредбата в съответната редакция на чл.18, ал.2 и чл.7, ал.2, т.1 вр. чл.18, ал.2 от Наредбата. Съдът намира, че този размер е съобразен и с обема на фактически осъщественото процесуално представителство пред СРС и засягането на правата на ищцата от незаконосъобразното НП.

Следователно, исковата претенция за вреди е доказана по основание и и като основателна по размер, следва да бъде уважена.

Основателна е и исковата претенция за лихви върху обезщетението за вреди от датата на завеждане на иска до окончателното плащане на обезщетението. По т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г. на ОСГК, е прието, че при незаконни актове на администрацията, началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението е от датата на влизането в сила на решението, с което се отменят унищожавемите административни актове. В случая тази дата е дата на решението на СРС – влязло в сила на 22.11.2017г., съгласно представения заверен препис от него с отбелязване на посочената дата, към исковата молба, т.е. преди подаването на исковата молба, от която дата се претендират и лихви.

Следователно, върху размера обезщетение за платено възнаграждение за процесуално представителство, защита и съдействие, следва да се присъдят и лихви - законната лихва, считано от 25.06.2019г.

По делото се претендират разноски от страна на ищцата,отново в размер на 500 лв., като съдът намира, че съобразно материалния интерес на иска, както и че не разкрива фактическата и правна сложност на делото, то направеното от ответника възражение за прекомерност с отговора на исковата молба – л. 15 от делото, е основателно и следва да бъде уважено - в размер на 300 лв., по Наредба Н-1/2004г, чл.8, ал.1, т.1.

Предвид чл.10, ал. 3 ЗОДОВ - поради уважаване на исковите претенции, ,разноски не следва да бъдат присъждани на ответника.

Воден от горното и на основание чл. 203 и следващите от АПК, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА СТОЛИЧНА ДИРЕКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ със седалище [населено място], [улица], ДА ЗАПЛАТИ на Т. М. М., с ЕГН [ЕГН], с адрес [населено място], [жк], [жилищен адрес]0 следните суми:

1)сумата от 500,00 (петстотин) лева, представляваща обезщетение за

претърпени имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно наказателно постановление №015-4332-019318/19.10.2015г., от зам.началник на Отдел "Пътна полиция" към СДВР, което е отменено с Решение 01.11.2017г. по н.а.х.д..21567/2015г.на Софийски районен съд, влязло в сила на 22.11.2017г., заедно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата от 500,00 лева, считано от 25.06.2019г. до окончателното изплащане на задължението, и

2)сумата от 300,00 (триста) лева, представляваща разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд на Република България в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ